

Riedsútstel

Ried	: 16 april 2025
Agindapunt	: 3
Status	: Opiniërend
Program	: Programma 5 – Sport, cultuur en recreatie.
Eardere behandeling	: Presintaasje Iepen Poadium 16 januari 2025
Portefúljuhâlder	: Mevr. T. Willemsma
Amtner	: Dhr. A.P. Nicolai
Taheakke	: 1. Concept-Groenbeleidsplan 2024, inclusief bijlage 2. Overzicht speerpunten en uitvoering concept-Groenbeleidsplan 2024 3. Rapport Cyber advies: Doorrekening begroting en beheer scenario's t.b.v. het Beleidsplan Groen 4. Overzicht financiële effecten speerpunten en uitvoering concept Groenbeleidsplan 2024 5. Reflectie college (nazending)
Saak- en stiknûmer	: Z2024-02953 / S2024-20803

Underwerp

Concept-Groenbeleidsplan 2024

Koarte ynhâld

Uit de enquête op het Denk Mee-platform blijkt dat het openbaar groen veel gebruikt wordt door onze inwoners.. Ze vinden dat het in voldoende mate aanwezig is. Wel zouden ze meer bloemen en recreatieve routes in het openbaar groen willen hebben. Echter, het allerbelangrijkste wat de meeste inwoners willen is dat het openbaar groen beter wordt onderhouden.

Dit komt, naast de maatschappelijke opgaven op het gebied van klimaat en biodiversiteit, aan bod in het voorliggend groenbeleidsplan.

Het huidige groenbeleid is in 2012 vastgesteld. Dit beleid is nog steeds in grote lijnen een goed werkbaar instrument. Toch staat de tijd niet stil en zijn er nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen die een plaats verdienen in het groenbeleid. Tegelijkertijd is het Beleidsplan Biodiversiteit vastgesteld. Ook dit leidt tot verandering in het groenbeleid. De uitvoering hiervan met betrekking tot het kapitaalgoed openbaar groen moeten worden doorvertaald in het groenbeleid. Daarom is het nodig om het huidige groenbeleid te actualiseren.

In de opiniërende behandeling willen wij het concept groenbeleidsplan 2024 aan u voorleggen. Hierbij kunt u onder andere reageren op de voorgestelde visie die is vertaald in speerpunten en uitvoering van deze speerpunten. (Speerpunten zijn zaken waar wij ons in beleid, aanleg en onderhoud van het openbaar groen specifiek op willen richten.) Verder kunt u reageren op het voorgestelde beleid over hoe wij omgaan met meldingen over overlast van bomen en de kaders voor de verkoop van openbaar groen. Daarnaast leggen wij u een drietal beheer scenario's voor van verschillende onderhoudsniveaus met een indicatie van de kosten. Wij willen u vragen hierin een keuze te maken. Ter

ondersteuning doen wij u een voorstel om de kosten voor het onderhoud en de uitvoering van de speerpunten te dekken. Tevens wordt de raad inzicht gegeven in de impact van de verschillende beheer scenario's en de benodigde middelen voor de uitvoering van de speerpunten op de meerjarenprognose van de Programmabegroting 2025-2028.

Foech fan de ried / kolleezje

De raad is bevoegd om het groenbeleid vast te stellen en de benodigde middelen voor de uitvoering hiervan beschikbaar te stellen.

Taljochting

Uit de enquête op het Denk Mee-platform blijkt dat het openbaar groen veel gebruikt wordt door onze inwoners. Dit om erin te bewegen, te spelen en de natuur te beleven. De inwoners vinden dat er in voldoende mate openbaar groen aanwezig is in hun woonomgeving. Wel zouden ze meer bloemen en kleurrijke beplanting in het openbaar groen willen zien. Ook zouden ze meer wandel en fietsroutes in het openbaar groen willen hebben. Echter, het allerbelangrijkste wat de meeste inwoners willen is dat het openbaar groen beter wordt onderhouden. Ze willen met name korte en netjes gemaaide grasvelden, heestervakken met weinig onkruid en op tijd gesnoeide heesters en bomen zien. Het animo om daar zelf aan bij te dragen is bij de meeste inwoners beperkt. Voor kortdurende initiatieven zoals bloembollen planten of wilde bloemenmengsel zaaien is meer animo.

Het bovenstaande is naast onze eigen kaders, randvoorwaarden en de onderdelen van het beleidsplan biodiversiteit die betrekking hebben op het kapitaalgoed openbaar groen verwerkt in het voorliggende concept-groenbeleidsplan. Dit hele concept-groenbeleidsplan ligt open de opiniërende behandeling. Wij willen hier echter de volgende onderwerpen uitlichten waarover het college in ieder geval graag de mening van de raad wil horen.

Visie op openbaar groen (H 8)

De visie op het openbaar groen op hoofdlijnen is:

- Openbaar groen, een fijne leefomgeving voor mens en dier.
- Basis is robuust en stabiel groen.
- Kwaliteit voor kwantiteit. Doe het goed of doe het niet.
- Multifunctioneel groen. Met beperkte ruimte meer doen.
- Kleur en fleur voor een goed humeur.
- Groenstructuur zorgt voor samenhang en rust.
- Groen doet ertoe bij ruimtelijke ontwikkeling.
- Goed onderhoud, goede uitstraling.

Vraag 1: Hoe staat uw raad tegenover deze visie?

Speerpunten en uitvoering speerpunten (Groenbeleidsplan H 9, Bijlage 6, 7, 9, 10, 11)

Door ons te richten op de speerpunten die in het groenbeleidsplan genoemd zijn willen wij uitvoering geven aan de bovengenoemde visie. (Speerpunten zijn zaken waar wij ons in beleid, aanleg en onderhoud van het openbaar groen specifiek op willen richten.) De wijze waarop wij de speerpunten willen uitvoeren staat in de bijlage van het groenbeleidsplan beschreven. In bijlage 6 'Overzicht speerpunten en uitvoering concept-groenbeleidsplan 2024' is een overzicht gegeven van de speerpunten, uitvoering en kosten.

Vraag 2: Kunt u zicht vinden in deze speerpunten?

Vraag 3: Welke middelen wilt u hiervoor beschikbaar stellen?

Overlast van gemeentelijke bomen (Groenbeleidsplan Bijlage 5)

Over het algemeen worden bomen zeer gewaardeerd, maar sommige bewoners vinden het een nadeel om een boom bij hun woning te hebben. Bijvoorbeeld omdat ze overlast ervaren van schaduw, blad en zaad, stuifmeel, takken die over hun erf hangen en wortels die de bestrating opdrukken. Daarom krijgen wij vragen om bomen te kappen of drastisch te snoeien. Bij de behandeling van de deze vragen hebben wij behoefte aan kaders waarmee wij deze vragen wel of niet kunnen honoreren. Een voorzet voor kaders voor het beoordelen van situaties van overlast door gemeentelijke bomen vindt u in bijlage 5 van het Groenbeleidsplan.

Vraag 4: Kunt u zich vinden in deze voorzet.

Verkoop openbaar groen (Groenbeleidsplan Bijlage 12)

Op zijn tijd krijgen wij verzoeken van bewoners om openbaar groen aan hen te verkopen. Bij de behandeling van deze vragen hebben wij behoefte aan kaders waarmee wij deze vragen wel of niet kunnen honoreren. Een voorzet voor kaders voor het beoordelen van verzoeken van bewoners om openbaar groen aan hen te verkopen vindt u in bijlage 12 van het Groenbeleidsplan.

Vraag 5: In hoeverre bent u bereid om openbaar groen te verkopen

Vraag 6: Kunt u zich vinden in deze voorzet.

Onderhoudsbeeld openbaar groen (Groenbeleidsplan H 10)

Het onderhoudsbeeld van het groen bepaalt voor een groot deel wat de bewoners van ons openbaar groen vinden. Uit de Denk Mee-enquête komt naar voren dat het merendeel van de bewoners ontevreden is over het onderhoudsbeeld.

Vraag 7: Welk onderhoudsbeeld wilt u buiten zien en hoeveel middelen wilt u hiervoor beschikbaar stellen?

Om u richting te geven leggen wij u de volgende 3 beheer scenario's voor.

- Huidig onderhoudsniveau: benodigd € 2.960.000 – beschikbaar € 2.218.000.
- Een hoog onderhoudsniveau: benodigd € 3.433.000 – beschikbaar € 2.218.000.
- Een basis onderhoudsniveau: benodigd € 3.195.000 – beschikbaar € 2.218.000.
- Een laag onderhoudsniveau: benodigd € 2.887.000 – beschikbaar € 2.218.000.

In het rapport 'Doorrekening begroting en beheer scenario's t.b.v. het Beleidsplan Groen' (zie bijlage 3) zijn deze beheersscenario's nader toegelicht.

Financiële effecten beheersscenario's en middelen voor uitvoering speerpunten

Daarnaast bevat het rapport 'Doorrekening begroting en beheer scenario's t.b.v. het Beleidsplan Groen' (zie bijlage 3) een doorrekening van de huidige begroting voor het openbaar groen. Daarbij is gekeken naar de middelen die wij hebben voor het beheer van het openbaar groen. Dit is vergeleken met de middelen die wij op basis van kengetallen nodig zouden moeten hebben om het openbaar groen op het huidige onderhoudsniveau te onderhouden. Hieruit blijkt dat het voortzetten van het huidige onderhoudsniveau met een realistische begroting derhalve jaarlijks € 740.000 meer kost dan het nu beschikbare budget. Gegeven het huidige financiële meerjarenperspectief lijkt dat een moeilijk te realiseren uitzetting van de budgetten. Om de financiële impact te beperken kan dit voor een deel worden ondervangen door een deel van de vervangingen, in het bijzonder de kosten voor de bomen te activeren. Dat is op grond van het BBV mogelijk. Dit betreft jaarlijkse kosten van € 320.000 voor de vervanging van bomen. Daarmee bedraagt de jaarlijkse uitzetting nog € 420.000 plus de jaarlijkse kapitaallasten van de investering zijnde € 10.000 (afschrijven in 40 jaar). Omdat groen een levend materiaal is, is het is het niet werkbaar om investeringen in de andere onderdelen van groen (sierplantsoen, bosplantsoen , grasvelden etc.) bij te houden. De levensduur van deze onderdelen is te

Ried : 16 april 2025
Punt : 3
Side : 4

veel afhankelijk van onvoorziene omstandigheden zoals droogte, werkzaamheden aan nutsvoorzieningen, inrichtingswensen en veranderingen in gebruik.

Daarnaast zijn er nog de speerpunten die een uitbreiding van het budget tot gevolg hebben van € 55.000 in 2025 oplopend tot € 96.500 in 2029 en kapitaallasten oplopend naar € 15.000 in 2032. In bijlage 4 zijn de financiële effecten van de speerpunten en de uitvoering hiervan in beeld gebracht.

Onderstaande tabel geeft het effect van doorgaan met de huidige werkwijze gecombineerd met de uitvoering van de speerpunten.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Voortzetten huidige werkwijze	€ 2.640.000	€ 2.640.000	€ 2.640.000	€ 2.640.000	€ 2.640.000	€ 2.640.000	€ 2.640.000	€ 2.640.000
Kapitaallasten vervanging bomen	€ -	€ 10.000	€ 20.000	€ 30.000	€ 40.000	€ 50.000	€ 60.000	€ 70.000
	€ 2.640.000	€ 2.650.000	€ 2.660.000	€ 2.670.000	€ 2.680.000	€ 2.690.000	€ 2.700.000	€ 2.710.000
Beschikbaar budget	€ 2.200.000	€ 2.200.000	€ 2.200.000	€ 2.200.000	€ 2.200.000	€ 2.200.000	€ 2.200.000	€ 2.200.000
Extra benodigd	€ 440.000	€ 450.000	€ 460.000	€ 470.000	€ 480.000	€ 490.000	€ 500.000	€ 510.000
Kosten uitvoering speerpunten	€ 55.000	€ 75.000	€ 91.000	€ 101.000	€ 110.000	€ 113.000	€ 114.000	€ 114.000
Totaal extra benodigd	€ 495.000	€ 525.000	€ 551.000	€ 571.000	€ 590.000	€ 603.000	€ 614.000	€ 624.000

De diverse beheer scenario's hebben elk een ander effect op het totaal extra benodigde budget.

Onderstaande overzicht geeft het totaal extra benodigde budget per beheer scenario.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Scenario laag: € 73.000 voordeliger	€ 422.000	€ 452.000	€ 478.000	€ 498.000	€ 517.000	€ 530.000	€ 541.000	€ 551.000
Scenario basis: € 235.000 duurder	€ 730.000	€ 760.000	€ 786.000	€ 806.000	€ 825.000	€ 838.000	€ 849.000	€ 859.000
Scenario hoog: € 473.000 duurder	€ 968.000	€ 998.000	€ 1.024.000	€ 1.044.000	€ 1.063.000	€ 1.076.000	€ 1.087.000	€ 1.097.000

Op basis van de toetsing aan de Programmabegroting 2025-2028 blijkt dat de financiële effecten op de meerjarenprognose alleen positief is bij het huidige onderhoudsniveau met de huidige middelen zonder extra middelen voor de speerpunten. Bij elk ander scenario is het effect op de meerjarenbegroting negatief. Echter als niet tegemoet wordt gekomen aan de breed gedragen wensen die onze inwoners in de enquête op het Denk Mee-platform aangeven, doen wij geen recht aan datgene waar onze inwoners belang aan hechten.

Afhankelijk van de uitkomsten van de opiniërende behandeling wordt in het besluitvormend raadsvoorstel de definitieve financiële consequenties aan u voorgelegd.

Burgum, 17 december 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris,

burgemeester,

dhr. drs. J. Krul

dhr. drs. L.J. Gebben